

Evaluation of the Role of Social Capital of Athletes in Sustainable Urban Development of Tabriz

Fereshte Golzadeh^{1,✉} Mahta Eskandarnejad², Behzad Behzadnia³

1. Corresponding author., Doctoral student of motor behavior, Ares campus, Iran. E-mail: mgolzadeh64@yahoo.com
 2. Associate Professor, Department of Movement Behavior, University of Tabriz., Iran.
 E-mail: m.eskandarnejad@tabrizu.ac.ir
 3. Movement Behavior Department, Tabriz University, Tabriz, Iran. E-mail: behzadnia@tabrizu.ac.ir

Article Info	ABSTRACT
Article type:	From one point of view, sports means taking responsibility for oneself and the body, in other words, protecting the body as an interwoven structure of mind and body is the first step in sustainable urban development, protecting the environment and being responsible for it. From the point of view of postmodern sociology, self-awareness of the body is the first field of interaction and formation of relationships and communication. Social capital is the product of human relationships, whose reproduction among athletes is a suitable field for sustainable development. The current research is descriptive and analytical, and the structures of social capital among athletes and its impact on the sustainable development of Tabriz have been considered. The results of the research indicate that structural and normative social capital among athletes has a significant impact on the sustainable urban development of Tabriz, and the occurrence of sustainable urban development is comprehensive and requires the presence of all urban elements and factors, but experience has proven that the occurrence of sustainable urban development Comprehensive and simultaneous sustainability does not happen among all urban groups at once, but it requires leading groups, and the athletes group, due to the vertical and horizontal connections in the context of social capital, can make the flow of sustainable development the central sign of social-institutional relations. convert
Research Article	
Article history:	
Received: 16 February 2024	
Revised: 23 April 2024	
Accepted: 29 April 2024	
Published: 21 June 2025	
Keywords:	
sustainable development,	
social capital,	
sports, sports space,	
public goods	
Cite this article: eskandarnejad, M., golzadeh, F., & behzadnia, b. (2025). Evaluation of the role of social capital of athletes in sustainable urban development of Tabriz. <i>Journal of Geography and Planning</i> , 29 (91), 207-226.	
http://doi.org/10.22034/gp.2024.60151.3227	
	© The Author(s).
	Publisher: University of Tabriz.
DOI: http://doi.org/10.22034/gp.2024.60151.3227	

Introduction

The present study was designed with the aim of investigating the relationship between environmental protection behaviors and the mediating role of professional ethics in athletes. The research method was a descriptive-correlation study based on structural equations. The statistical population of the study consisted of all athletes in East Azerbaijan province, who were selected as samples based on the Morgan table, considering the unlimited population size. In order to collect information, the Professional Ethics Questionnaire Environmental Protection Behaviors Questionnaire (1999) were used. The reliability of the questionnaires was obtained based on Cronbach's alpha coefficient equal to 0.854 and 0.832, respectively. Data analysis was performed using Pearson's test and structural equations with AMOS software. According to the results of the Pearson correlation test, there is a significant positive relationship between professional ethics and environmental protection behaviors (Sig=0.001, $r=0.714$). Also, the results of structural equations showed that professional ethics has a significant positive effect on athletes' environmental protection behaviors.

Material and Methods

The research method is a descriptive correlational type that is carried out in the field and is based on structural equations. Correlational research is a type of research method in which the researcher tries to identify or understand the type of relationship between multiple variables. Simply put, correlational research seeks to draw the type of relationship between variables. Also, the structural equation model is a method for examining the relationships between latent variables that simultaneously considers observable variables. Latent variables are the main factors that are displayed in a conceptual pattern or model. Observable variables are the same items or questions related to measuring the main factors. The statistical population of the present study consists of all male and female athletes at undergraduate and higher levels in Tabriz. Given the unlimited population size (more than 10,000 people), 384 people were selected as samples based on the multi-stage cluster random sampling method in accordance with the Morgan table and filled out the research questionnaires. Finally, 350 people were selected as the final sample. To select the sample, an effort was made to ensure that the selected sample was as representative of the statistical population as possible. For this purpose, a multi-stage cluster random method was used. In this method, in the first stage, several cities were selected from different cities in East Azerbaijan Province, then in the second stage, a center was selected from among various clubs, schools, and universities, and then in the third stage, a number of athletes in clubs, schools, and universities were selected to administer the questionnaire.

Results and Discussion

Based on the results of professional ethics and environmental protection behaviors, there is a significant positive relationship between Ahmadi and Salehi and Imam Gholi (2012) Gholami et al. (2012) In their research showed that professional ethics has the most impact on environmental behaviors (Salehi & Imam Gholi, 2012). In other words, professional ethics is the most important predictor of environmental behaviors compared to other research variables. With the increase in cultural education about the environment and the awareness of environmental issues and the consequences of the community, the community has more important importance to protecting the environment, and by increasing the motivation and interest of all the general public for social participation more environmental activities can have a significant impact on environmental protection. Bourdieu (1984) believes that all human beings are the act of action and action that takes place in one field, and every field is in which potential and actual forces enter each other (Bourdieu, 1987). Accordingly, professional ethics has a positive impact on environmental protection behaviors, and it can be said that more effective measures and planning must be taken to promote social capital. Based on the results of the mediator of professional ethics in athletes, a positive effect on environmental protection behaviors has a positive effect. The results are in line with the findings of Jilani et al. (2021) Salehi and Imam Gholi (2012) Ahmadi (2015) (AHMADI, 2015; Jilaani et al., 2021; Salehi & Imam Gholi, 2012). On this basis, it can be stated that with the increasing role and mediator of professional ethics, biological attitudes and environmental protection behaviors take place among athletes.

Conclusion

Many environmental problems can be solved by increasing responsible behaviors. In other words, the social capital and cultural beliefs and attitudes of athletes can increase environmental protection behaviors. Because protecting environmental behaviors must include changing the generally disordered behavior of individuals. Sustainable environmental goals can be achieved through the efforts of individuals, including athletes at all levels. In general, it is the people themselves who prevent the destruction of natural resources and the environment by protecting the environment and preventing its destruction on the one hand and preventing wrong decisions based on profit by governments and private sectors. This requires, first of all, raising the level of social responsibility and increasing the sense of commitment and belonging to society and cultural changes and

improving the social capital of the general public, especially athletes, etc. The findings of the present study will help higher education policymakers in Iran to reduce the environmental footprint by promoting sustainable behavior of athletes. In addition, these findings will also help the university to make policies related to educational governance. On the other hand, it is suggested that in order to improve the environmental knowledge of athletes, their level of recognition and knowledge about the environment should be increased. Also, through public education based on mass media and holding educational classes and environmental conferences, the necessary awareness can be raised.

پروہشگاہ علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

مدل ساختار رفتارهای محیط زیستی بر اساس اخلاق حرفه ای در ورزشکاران

فرشته گل زاده^۱، مهتا اسکندر نژاد^۲، بهزاد بهزاد نیا^۳

۱. نویسنده مسئول، دانشجوی دکتری رفتار حرکتی پردیس ارس، ایران. رایانامه: m.eskandarnajad@tabrizu.ac.ir

۲. دانشیار گروه رفتار حرکتی دانشگاه تبریز، ایران. رایانامه: mngolzadeh64@yahoo.com

۳. استادیار گروه رفتار حرکتی دانشگاه تبریز، ایران. رایانامه: behzadnia@tabrizu.ac.ir

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۱/۲۷ تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۰۲/۰۴ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۲/۱۰ تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۳/۳۱ کلیدواژه‌ها: رفتارهای حفاظت از محیط زیست، اخلاق حرفه ای، ورزشکاران.	پژوهش حاضر با هدف رابطه بین رفتارهای حفاظت از محیط زیست با نقش میانجی اخلاق حرفه ای در ورزشکاران تدوین گردید. روش پژوهش از نوع مطالعات توصیفی-همبستگی مبتنی بر معادلات ساختاری بود. جامعه آماری تحقیق را کلیه ورزشکاران استان آذربایجان شرقی تشکیل دادند که با توجه به حجم جامعه نامحدود و بر اساس جدول مورگان تعداد ۳۸۴ نفر بر اساس روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه ای چندمرحله‌ای به عنوان نمونه انتخاب شدند. جهت جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه‌های اخلاق حرفه ای کاوزیر و رفتارهای حفاظت از محیط زیست کایزر (۱۹۹۹) استفاده شد. پایایی پرسشنامه ها بر اساس ضریب آلفای کرونباخ به ترتیب برابر با ۰/۸۵۴ و ۰/۸۳۲ بدست آمد. تجزیه و تحلیل داده‌ها از طریق آزمون پیرسون و معادلات ساختاری با نرم‌افزار AMOS صورت گرفت. با توجه به نتایج آزمون همبستگی پیرسون بین اخلاق حرفه ای و رفتارهای حفاظت از محیط زیست ($Sig=0/001$)، رابطه مثبت معناداری وجود دارد. همچنین نتایج معادلات ساختاری نشان داد اخلاق حرفه ای بر رفتارهای حفاظت از محیط زیست ورزشکاران اثر مثبت معناداری دارد.

استناد: گل زاده، فرشته؛ اسکندر نژاد، مهتا؛ و بهزاد نیا، بهزاد (۱۴۰۴). مدل ساختار رفتارهای محیط زیستی بر اساس اخلاق حرفه ای در ورزشکاران. *جغرافیا و برنامه‌ریزی*، ۲۹ (۹۱)، ۲۰۷-۲۲۶.

<http://doi.org/10.22034/gp.2024.60151.3227>

© نویسندگان.

ناشر: دانشگاه تبریز.

مقدمه

امروزه رابطه انسان و طبیعت یکی از مهم‌ترین مسائل بقای انسان است و اصل مراقبت از طبیعت برای شکل‌گیری رابطه هماهنگ بین مردم و محیط ضروری بوده (Makarov, 2019; Kerimov & Kerimov, 2019; Kerimov & Krasavin, 2020) و انسان‌ها باید در برابر محیط از رفتارهای مسئولانه استفاده کنند (Soopramanien et al., 2023). رفتارهای مسئولانه زیست‌محیط شامل رفتارهایی است که منعکس‌کننده نگرانی برای محیط طبیعی و مشکلات زیست‌محیطی است (Wu, 2019). مفاهیم مشابه رفتار مسئولانه زیست‌محیطی شامل رفتار حفاظت از محیط‌زیست، رفتار مهم زیست‌محیطی، رفتار مرتبط با محیط‌زیست، رفتار دوستدار محیط‌زیست، رفتار اکولوژیکی و غیره است (Yang, 2023)، رفتارهای مسئولانه محیطی به رفتارهای فردی اشاره دارد که به ارتقای پایداری محیطی و کاهش اثرات منفی بر محیط کمک می‌کند.

امروزه اهمیت محیط‌زیست سالم و ضرورت تلاش برای حفظ آن بر کسی پوشیده نیست. حفاظت از محیط‌زیست کره زمین بدون مشارکت تمامی کشورها و مردم امکان‌پذیر نمی‌باشد (Qiu et al., 2016). اهمیت توجه به محیط‌زیست در سازمان‌ها سبب شده است تا بسیاری از سازمان‌ها در مسیر توسعه محیط‌زیست برنامه‌ریزی مدونی داشته باشند. (Jabbour et al., 2013). جهت بهبود و ارتقا محیط‌زیست نیاز به ایجاد آموزش‌های محیط‌زیستی می‌باشد. آموزش در خصوص مسائل زیست‌محیطی یکی از نیازهای روز جوامع امروزی می‌باشد. بهبود آموزش‌های زیست‌محیطی سبب می‌گردد تا توجه به مسائل زیست‌محیطی را به‌صورت پایدار دنبال نمود (Lin & Su, 2019).

مشکلات زیست‌محیطی که به دست انسان به وجود آمده است تماماً نمی‌تواند با به‌کارگیری فناوری صرف حل شود. تغییرات در رفتار انسان موردنیاز است بنابراین کلید رفع بحران‌های زیست‌محیطی در آموزش و اصلاح رفتار انسان با محیط پیرامونش است (Naghipour, 2014).

با توجه به اینکه آموزش یکی از مؤثرترین مؤلفه‌های تأثیرگذار بر توسعه هر کشور است، انجام اقداماتی وسیع، همه‌جانبه، مستمر و فراگیر در جهت افزایش آگاهی‌های محیط‌زیستی جامعه ضروری هست (Valipour et al., 2019). تمام کشورهای جهان، هدف غایی از آموزش محیط‌زیست را توسعه پایدار می‌دانند. در اهداف کلی آموزش محیط‌زیستی در تمام کشورهای منتخب از جمله ایران بر ارتقای دانش، نگرش و مهارت حل مشکلات محیط‌زیست تأکید شده است؛ اما کشورهای سوئد، استرالیا، کانادا و ترکیه در اهداف کلی خود علاوه بر این موارد، بر دانش، نگرش و مهارت جهت حفظ وضع موجود محیط‌زیست نیز تأکید می‌کنند (Parishani et al., 2018). این مسئله سبب گردیده است تا آموزش‌های زیست‌محیطی در سازمان‌ها و محیط‌های مختلفی به مرحله اجرا درآید. و یکی از این سازمان‌ها سازمان ورزشی است

سازمان‌های ورزشی به‌عنوان متولیان ورزش در سطح جامعه، از حجم گسترده‌ای از برنامه‌ها و رویدادهای ورزشی برخوردار می‌باشند که این مسئله سبب گردیده است تا آموزش‌های زیست‌محیطی در سطوح مختلف در این سازمان‌ها به مرحله اجرا درآید. محیط‌های ورزشی همواره پذیرای حجم گسترده‌ای از افراد می‌باشند. علاوه بر این گروه‌ها و افراد بسیاری در سطح جهان همواره رویدادهای ورزشی را مشاهده می‌نمایند. این مسئله سبب گردیده است تا خود ورزش از دو منظر بر مسائل محیط‌زیستی تأثیرگذار باشد. اول ورزش به علت برخورداری از حجم گسترده‌ای از فعالیت‌ها و مخاطبان همواره نقش مهمی در بهبود و یا آسیب به مسائل زیست‌محیطی دارد. از طرفی نفوذپذیری ورزش سبب گردیده است تا از آن به‌عنوان ابزاری جهت توسعه دانش و فرهنگ محیط‌زیست استفاده گردد (pfahi, 2013).

به‌طور کلی تأثیرگذاری سازمان‌های ورزشی بر ابعاد اقتصادی، فرهنگی، سیاسی و اجتماعی جامعه سبب گردیده است تا امروزه سازمان‌های ورزشی تلاش‌هایی جهت بهبود وضعیت زیست‌محیطی جامعه داشته باشند (Mallen et al., 2010). و محیط‌های ورزشی به علت نفوذ بر گروه‌های مختلفی از افراد، پتانسیل بالایی جهت بهبود وضعیت زیست‌محیطی در جامعه دارند علیرغم آنکه ورزش این قابلیت را دارد که در اکثر مقوله‌های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و علمی ایفای نقش نماید و به راستی در جهان کنونی کمتر پدیده‌ای را میتوان یافت که از چنین ویژگی و قابلیت برخوردار باشد، بالاینحال این

پدیده جهانی امروزه با چالشی جدی روبه‌روست که به راحتی نمیتوان از آن گذر نمود و این چالش کمرنگ شدن مقوله اخلاق در کلیه ابعاد جامعه بزرگ ورزش از جمله ورزشکاران، مربیان، داوران، تماشاگران، رسانه های گروهی، مدیران و کارکنان سازمانهای ورزشی است (Nedaie, 2008) اخلاق مجموعه ای از صفات انسانهاست که به صورت رفتاری که از خلیات درونی انسان ناشی میشود بروز مییابد (shah, et al., 2015) اخلاق جمع خلق و به معنای نیرو و سرشت باطنی انسان است که تنها با دیده بصیرت و غیرظاهر قابل درک است (Deilami, 2000) استمرار یک نوع رفتار خاص دلیل بر آن است که این رفتار ریشه درونی و باطنی در عمق جان و روح فرد دارد که آن ریشه را اخلاق مینامند و محور تمامی مسائل اخلاقی انسانیت است (Bowden, 2015).

اخلاق حرفه ای به عنوان شاخه ای از علم اخلاق نگاهی به تکالیف اخلاقی در یک حرفه و مسائل اخلاقی آن دارد. (Shirmohammadi, 2010). در تعریفی دیگر اخلاق حرفهای را مجموعه استانداردها و قواعدی میدانند که باید بر نحوه رفتار تمام اعضای یک حرفه حاکم گردد. (Airaksinen, 1998) سازمانها و نهادهای اجتماعی علیرغم نقش بی بدیلی که در رشد و توسعه و پیشرفت جوامع دارند، در شرایط کنونی با توجه به عدم رعایت کامل معیارهای اخلاقی، دچار مصائب و مشکلات متعددی شده اند که قانون گریزی رابطه مداری، بی توجهی به حقوق دیگران و عدم مسئولیت پذیری فقط بخشی از آن محسوب میشود. در واقع هر یک از جوامع به ویژه در سازمانها و نهادهای اجتماعی شان به نوعی درگیر مسائل و مشکلات ناشی از بروز ناهنجاریهای اخلاقی هستند (Ghenaati, 2009) ناهنجاریهایی که بیشتر به دلیل بی توجهی یا عدم پاسخ صحیح به نیاز انسان به رشد اخلاقی و اعتلاء معنوی ایجاد گردیده است (Shah, 20015). بنابراین امروزه یکی از عمده ترین دغدغه های مدیران کارآمد در سطوح مختلف، چگونگی ایجاد بسترهای مناسب برای کارکنان شاغل است تا با حس مسئولیت و تعهد کامل به مسائل جامعه و حرفه خود بپردازند و اصول اخلاقی حاکم بر شغل و حرفه خود را رعایت نمایند (Beikzad, 2012). حاکمیت اخلاق حرفهای در سازمانها، قادر است به میزان بسیار چشمگیری آنان را در جهت کاهش تنشها و موفقیت در تحقق اثر بخش اهداف، یاری نماید و سازمان را پاسخگو سازد؛ لذا امروزه داشتن بستری مناسب برای توسعه اخلاق حرفه ای، به عنوان یک مزیت رقابتی محسوب میگردد (Shoorvarzi, 2012).

بر این اساس امروزه مبحث اخلاق حرفه ای در تمامی مشاغل دارای اهمیت زیادی است، اما به نظر میرسد که این اهمیت در ورزش دارای ارزشی دو چندان باشد؛ چرا که صاحب نظران بیان میدارند، به هر میزان جامعه ای از درستی یا فساد برخوردار باشد، بازتاب آن را میتوان در رفتارهای ورزشی اخلاقی یا غیراخلاقی ورزشکاران، مربیان، داوران، مدیران و به طور کلی اهالی ورزش آن جامعه مشاهده نمود (Boxill, 2003)، لذا با توجه به جایگاه والای ورزش در جامعه، و همچنین این موضوع که بازی گردان و متولی اصلی جامعه بزرگ ورزش، سازمانهای ورزشی میباشند؛ انتظار می رود که مبحث اخلاق حرفه ای در ورزش به ویژه در حوزه سازمانهای ورزشی بسیار مورد تاکید باشد. در این رابطه محققین بیان میدارند که ایجاد و توسعه اخلاق حرفه ای در سازمانهای رسمی که مسئولیت ورزش را بر عهده دارند، به میزان زیادی میتواند موجب رشد این مقوله در کلیه ابعاد ورزش باشد. (Gunz, 2006) با نگاهی به تحقیقات گذشته پیرامون این موضوع میتوان دریافت که اخلاق حرفه ای حتی در میان اندیشمندان حوزه ورزش نیز چندان جدی مورد توجه قرار نگرفته است (Mesbahi, 2013).

با این حال اگر چه در زمان فعلی سازمانهای ورزشی نیز خطر توسعه بی اخلاقی در ورزش را کاملاً درک نموده اند و با جدیت از طریق تبلیغات گسترده در زمینه هایی همچون بازی جوانمردانه و یا جرمه های سنگین مالی و غیرمالی برای اعمال غیر اخلاقی همچون دوپینگ، و یا رفتارهای نژاد پرستانه، سعی در جلوگیری از آن دارند، ولی به نظر نمی رسد که در اهداف خود چندان توفیقی کسب نکرده باشند (Salimi, 2013).

در سالهای اخیر وجود محرکهای مالی و هزینه های گزافی که در رشته های ورزشی شده باعث گردیده که ورزشکاران به اصول اخلاقی پایبند نباشند و این امر منجر گردیده تا ضعفهای شدید در رفتارهای فرهنگی و اجتماعی چون از خودگذشتگی، دوستی و یکرنگی دیده شود رفتارهایی مانند خشونت، پرخاشگری، دوپینگ و ... که جنبه تبلیغ، تقلید و تقویت را دارد و پس لرزهای رفتار و کردار آنها در جامعه منعکس میشود (Razzaghi, 1393). امروزه از سازمانهای ورزشی و ورزشکاران انتظار

می‌رود تا در فعالیت مربوط به زیست‌محیطی فعالیت داشته باشند بدون شک مسائل زیست‌محیطی در سازمان‌های ورزشی همواره می‌بایستی دنبال گردد. کارکردهای ورزش در حوزه‌های مختلف از جمله محیط‌زیست سبب گردیده است تا نقش سازمان‌های ورزشی در پیشبرد اهداف زیست‌محیطی بیش از پیش نمایان گردد. این مسئله سبب گردیده است تا تلاش‌هایی در حوزه محیط‌زیست در ورزش انجام گردد؛ اما این مسئله به علت نبود برنامه‌های مدون و دقیق و همچنین عدم تحقیقات جامع در این حوزه به صورت علمی دنبال نمی‌گردد (Humberstone et al., 2012). از طرفی عملکرد زیست‌محیطی سازمان‌های ورزشی به عنوان یکی از مهم‌ترین مسائل در حوزه ورزش و محیط. زیست به صورت دغدغه‌مند دنبال نمی‌گردد. این مسئله می‌تواند ناشی از فقدان آموزش‌ها و فرهنگ‌سازی مناسب در خصوص مسائل زیست‌محیطی باشد. وجود مشکلات زیست‌محیطی ناشی از ورزش در سطح بین‌المللی و همچنین بروز آسیب‌های مخرب ورزش بر محیط می‌تواند دال بر ناکارآمدی فرهنگ زیست‌محیطی در ورزش باشد. از این رو ارائه آموزش‌های مناسب در محیط‌های ورزشی در خصوص مسائل زیست‌محیطی می‌تواند فرهنگ محافظت از محیط‌زیست را در سطح جامعه اشاعه دهد (Sharma-Brymer et al. 2018). عدم توجه به مسائل محیط‌زیستی سبب گردیده است تا امروزه از تمامی گروه‌ها در جهت بهبود وضعیت محیط‌زیست استفاده گردد.

با توجه به اهمیت ورزش و همچنین نقش ورزشکاران در بهبود وضعیت محیط‌زیستی، تحقیق حاضر با هدف بررسی راهکارهای مؤثر بر توسعه فرهنگ زیست‌محیطی و افزایش جلب مشارکت ورزشکاران در فعالیتهای حفاظت از محیط‌زیست طراحی و اجرا می‌گردد. لذا سؤال تحقیق حاضر این می‌باشد که راهکارهای مؤثر بر توسعه فرهنگ زیست‌محیطی و افزایش جلب مشارکت ورزشکاران در فعالیتهای حفاظت از محیط‌زیست چه می‌باشد؟

کارکردهای ورزش در حوزه‌های مختلف از جمله محیط‌زیست سبب گردیده است تا نقش سازمان‌های ورزشی در پیشبرد اهداف زیست‌محیطی بیش از پیش نمایان گردد. این مسئله سبب گردیده است تا تلاش‌هایی در حوزه محیط‌زیست در ورزش انجام گردد؛ اما این مسئله به علت نبود برنامه‌های مدون و دقیق و همچنین عدم تحقیقات جامع در این حوزه به صورت علمی دنبال نمی‌گردد (Humberstone et al. 2012). از طرفی عملکرد زیست‌محیطی سازمان‌های ورزشی به عنوان یکی از مهم‌ترین مسائل در حوزه ورزش و محیط زیست به صورت دغدغه‌مند دنبال نمی‌گردد. این مسئله می‌تواند ناشی از فقدان آموزش‌ها و فرهنگ‌سازی مناسب در خصوص مسائل زیست‌محیطی باشد. وجود مشکلات زیست‌محیطی ناشی از ورزش در سطح بین‌المللی و همچنین بروز آسیب‌های مخرب ورزش بر محیط می‌تواند دال بر ناکارآمدی فرهنگ زیست‌محیطی در ورزش باشد. از طرفی امروزه ورزش نفوذ و تأثیرگذاری مثبتی بر مسائل محیط‌زیستی نداشته که این مسئله نشان‌دهنده عدم تأثیرگذاری مناسب برنامه‌های محیط‌زیستی تدارک دیده در سازمان‌های ورزشی می‌باشد. از این رو ارائه آموزش‌های مناسب در محیط‌های ورزشی در خصوص مسائل زیست‌محیطی می‌تواند فرهنگ محافظت از محیط‌زیست را در سطح جامعه اشاعه دهد (Sharma-Brymer et al. 2018). عدم توجه به مسائل محیط‌زیستی سبب گردیده است تا امروزه از تمامی گروه‌ها در جهت بهبود وضعیت محیط‌زیست استفاده گردد.

مبانی نظری و پیشینه تحقیق

نگرش‌ها و رفتارهای زیست‌محیطی

کاهش مشکلات زیست‌محیطی مستلزم تغییرات رفتاری افراد در سراسر جهان است، به ویژه در اقتصادهای به سرعت در حال توسعه (به عنوان مثال، چین و هند)، جایی که مشکلات زیست‌محیطی بدتر از کشورهای ثروتمند یا بسیار فقیر است (هسو و همکاران، ۲۰۱۶) با این حال، گزارش‌های متعدد نشان داده است که بهبود رفتارهای طرفداران محیط زیست مردم مشهود نیست و حتی روند افزایش مصرف در سراسر جهان نیز نشان داده شده است (به عنوان مثال، شبکه جهانی ردپا، ۲۰۱۶). در واقع،

علیرغم عوامل عینی مانند رشد جمعیت، بحران اکولوژیکی عمدتاً نتیجه بحران ارزشهایی است که افراد تجربه می کنند (کاسر، ۲۰۱۱). یکی از بحران های ارزشی قابل توجه شامل تأکید روزافزون مردم بر ثروت مادی و موفقیت اقتصادی است که توسط محققان به عنوان ماتریالیسم توصیف شده است (کاسر، ۲۰۱۶).

مطالعات قبلی سعی کرده اند روابط بین مادی گرایی و نگرش ها و رفتارهای طرفدار محیط زیست را بررسی کنند. تعداد انگشت شماری از مطالعات نشان داده است که سطوح بالاتر ماتریالیسم با سطوح پایین تر نگرشها و فعالیتهای مرتبط با محیط زیست مرتبط است (هولتمن و همکاران، ۲۰۱۶؛ وایت و همکاران، ۲۰۱۴). با این وجود، مطالعه اخیر انجام شده در ترکیه شواهد اولیه ای را ارائه کرد که نشان می داد ماتریالیسم با نگرش های طرفدار محیط زیست ارتباط مثبت دارد (ارگن و همکاران، ۲۰۱۵). علاوه بر این، با توجه به مشکلات روش شناختی در این مطالعات (به عنوان مثال، حجم نمونه کوچک، اندازه گیری خود گزارش)، شواهد قوی تری برای روشن شدن بیشتر ارتباط بین مادی گرایی و نگرش ها و رفتارهای طرفدار محیط زیست مورد نیاز است (گیو و همکاران، ۲۰۱۸). چنین نگرش ها و رفتارهایی عمدتاً با اهداف ذاتی انجام می شوند (کاسر و ریان، ۱۹۹۶). یعنی افرادی که اهداف ذاتی دارند گرایش ها و رفتارهای حامی محیط زیست را نشان می دهند، یافته ای که در مطالعات موجود از حمایت تجربی برخوردار بوده است (براون و کاسر، ۲۰۰۵؛ تابرنرو و هرناندز، ۲۰۱۱). با این حال، با سطح بالاتری از ماتریالیسم، افراد به اهداف بیرونی ارزش بیشتری می دهند تا اهداف ذاتی. بنابراین، نگرش ها و رفتارهای حامی محیط زیست به احتمال زیاد نادیده گرفته می شود.

مسلماً نگرش های طرفدار محیط زیست همیشه به رفتارهای محیطی تبدیل نمی شود. ممکن است ارتباط ضعیفی بین نگرش ها و رفتارهای طرفدار محیط زیست وجود داشته باشد که تا حدی به دلیل موانع روانشناختی خاصی وجود دارد (تام و چان، ۲۰۱۷). با الهام از نظریه ارزش-باور-هنجار^۷ (VBN) (استرن^۸، ۲۰۰۰)، ما انتظار داریم که تأثیر ماتریالیسم بر نگرش ها و رفتارهای طرفدار محیط زیست به ترتیب باشد. نظریه ارزش-باور-هنجار معتقد است که ارزشها می توانند رفتارهای طرفدار محیط زیست افراد را تحت تأثیر باورهای آنها در مورد رابطه انسان و محیط پیش بینی کنند. وقتی افراد دارای ارزش های نوع دوستانه هستند، تمایل دارند سطح بالایی از آگاهی از آگاهی از رفتارهایی را که محیط را تهدید می کنند، نشان دهند و رفتارهای حامی محیط زیست را نشان دهند. در مقابل، آگاهی افراد دارای ارزش های خودخواهانه (به عنوان مثال مادی گرایی) دشوار است. بنابراین، بعید است که آنها رفتارهای حامی محیط زیست را نشان دهند. در واقع، یک مطالعه قبلی (کیلپورن و پیکت، ۲۰۰۸) تلاش کرد تا نقش میانجی بالقوه نگرش های محیطی در ارتباط بین مادی گرایی و رفتارهای طرفدار محیط زیست را بررسی کند. با این حال، کیلبورن و پیکت (۲۰۰۸) عمدتاً بر رفتارهای مصرف کننده مرتبط با محیط زیست (به عنوان مثال، مصرف سبز) و رفتارهای حامی محیط زیست در حوزه عمومی (به عنوان مثال، عضویت در یک سازمان محیط زیست، مشارکت در فعالیت های ورزشی طرفدار محیط زیست، کمک مالی به یک سازمان محیط زیست)، تنها با استفاده از آنها تمرکز کردند.

با توجه به شکاف رفتاری - رفتاری، بسیاری از مردم نگرش های طرفدار محیط زیست دارند، اما اغلب از آرمان های خود پیروی نمی کنند. شواهد موجود در مورد این پدیده این سوال را ایجاد می کند که آیا و تحت چه شرایطی ابتکارات تغییر رفتار با هدف نگرش افراد واقعاً مضر هستند. به عنوان مثال، شواهد فرا تحلیلی ۵۳ مطالعه مداخله در حوزه سلامت عمومی نشان داد که ابتکاراتی که نگرش ها را مورد هدف قرار می دهند فقط بر رفتار واقعی تأثیر ناچیزی دارند (میشی و همکاران، ۲۰۰۹). به طور

1 Kasser

2 Hultman et al

3 Gu et al

4 Kasser & Ryan

5 Brown & Kasser

6 Tabernero & Hernández

7 Value-belief-norm

8 Stern

9 Kilbourne & Pickett

مشابه، کمپین‌های اطلاعاتی در مورد مصرف انرژی خانگی کمتر از حد انتظار بوده است (آبراهامس و همکاران؛ ۲۰۰۵). در تضاد کامل، مطالعات اخیر که در عوض با عناصر شناختی تصمیم‌گیری انسان از طریق مشارکت در رفتارهای "سبز" از نظر شناختی کمتر تلاش می‌کنند، آثار بزرگ و مداومی را نشان می‌دهند (ایبلینگ و لوتز؛ ۲۰۱۵، تیفنبک و همکاران؛ ۲۰۱۸). با توجه به این نتایج متفاوت، پژوهش‌هایی با تمرکز بر شناخت و نه نگرش‌ها (به عنوان مثال، کمپین‌های اطلاعاتی) در ارتقاء رفتار محیطی، افزایش یافته است (بامبرگ؛ ۲۰۱۳). و در نتیجه، دانشمندان محیط زیست به طور فزاینده‌ای نظریه‌پردازی می‌کنند که آیا رفتار محیطی را می‌توان با در نظر گرفتن تحقیقاتی که نقش محوری بیشتری در کنترل شناختی ایفا می‌کنند، بهتر درک کرد (و ترویج کرد) (نیلسن ۲۰۱۷۵؛ وبر؛ ۲۰۱۷۶).

اخلاق حرفه‌ای و ورزش

امروزه ورزش و ابعاد گوناگون آن به عنوان یک مبحث مهم در محافل مختلف مورد توجه است و به عنوان ابزاری کارآمد و پدیده‌ای منحصر به فرد در جهت ایجاد جامعه‌ای پویا و شاداب و رفع بسیاری از بحران‌های اجتماعی، فرهنگی و حتی اقتصادی و سیاسی کاربردهای فراوان خود را نمایان ساخته است. بر این اساس بسیاری از متفکران معتقدند که ورزش در رشد فردی و اجتماعی تاثیر داشته و ورزش هر جامعه، آینه‌ای انعکاس دهنده فرهنگ، خوبی‌ها و بدی‌های آن جامعه است (سلیمی، ۱۳۹۶) به رغم آنکه ورزش این قابلیت را دارد که در اکثر مقوله‌های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و علمی ایفای نقش نماید و به راستی در جهان کنونی کمتر پدیده‌ای را می‌توان یافت که از چنین ویژگی و قابلیت برخوردار باشد، با این حال این پدیده جهانی امروزه با چالشی جدی روبه‌روست که به راحتی نمی‌توان از آن گذر نمود و این چالش کمرنگ شدن مقوله اخلاق در کلیه ابعاد جامعه بزرگ ورزش از جمله ورزشکاران، مربیان، داوران، تماشاگران، رسانه‌های گروهی، و مدیران و کارکنان سازمان‌های ورزشی است (سلیمی، ۱۳۹۶).

بسیاری از سازمان‌های موفق برای تدوین استراتژی اخلاقی احساس نیاز کرده و به این باور رسیده‌اند که باید در سازمان یک فرهنگ مبتنی بر اخلاق رسوخ کند. از این رو کوشیده‌اند به تحقیقات درباره اخلاق حرفه‌ای جایگاه ویژه‌ای بدهند (امیری و همکاران، ۲۰۱۰) مبحث اخلاق حرفه‌ای در تمامی مشاغل دارای اهمیت زیادی است، اما به نظر می‌رسد که این اهمیت در ورزش دارای ارزشی دوجندان باشد؛ چرا که صاحب نظران بیان می‌دارند، به هر میزان جامعه‌ای از درستی یا فساد برخوردار باشد، بازتاب آن را می‌توان در رفتارهای ورزشی اخلاقی یا غیر اخلاقی ورزشکاران، مربیان، داوران، مدیران و به‌طور کلی اهالی ورزش آن جامعه مشاهده نمود (بوکسیل؛ ۲۰۰۳). لذا با توجه به جایگاه والای ورزش در جامعه و همچنین این موضوع که بازی‌گردان و متولی اصلی جامعه بزرگ ورزش، سازمان‌های ورزشی می‌باشند؛ انتظار می‌رود که مبحث اخلاق حرفه‌ای در ورزش به‌ویژه در حوزه سازمان‌های ورزشی بسیار مورد تاکید باشد. در این رابطه محققین بیان می‌دارند که ایجاد و توسعه اخلاق حرفه‌ای در سازمان‌های رسمی که مسئولیت ورزش را بر عهده دارند به میزان زیادی می‌تواند موجب رشد این مقوله در کلیه ابعاد ورزش باشد (گونز و گونز؛ ۲۰۰۶) اما با نگاهی به تحقیقات گذشته پیرامون این موضوع میتوان دریافت که اخلاق حرفه‌ای حتی در میان اندیشمندان حوزه ورزش نیز چندان مورد توجه جدی قرار نگرفته است.

در تحقیقی که با هدف بررسی وضعیت توسعه رفتار اخلاقی در ورزش قهرمانی کشور انجام گردید، بیان شد که این وضعیت در حد متوسط است و قهرمانان، مربیان، مدیران ورزشی و مدرسان حوزه ورزش خواستار توسعه اخلاق و رسیدن به وضع مطلوب

1 Abrahamse et al

2 Ebeling & Lotz

3 Tiefenbeck et al

4 Bamberg

5 Nielsen

6 Weber

7 Boxill

8 Gunz & Gunz

می‌باشند (سلیمی، ۱۳۹۶) با این حال اگرچه در زمان فعلی سازمان‌های ورزشی نیز خطر توسعه بی‌اخلاقی در ورزش را کاملاً درک نموده‌اند و با جدیت از طریق تبلیغات گسترده در زمینه‌هایی همچون بازی جوانمردانه و یا جرمه‌های سنگین مالی و غیر مالی برای اعمال غیراخلاقی همچون دوپینگ و یا رفتارهای نژادپرستانه سعی در جلوگیری از آن دارند، ولی به نظر نمی‌رسد که در اهداف خود چندان توفیقی کسب کرده باشند (سلیمی، سلطان حسینی و موسوی، ۲۰۱۳). نمونه ای از تحقیقات انجام شده در این زمینه به شرح ذیل می باشد.

کلاتنری و همکاران (۲۰۰۷) تحقیقی تحت عنوان "عوامل اجتماعی اثرگذار بر رفتار زیست‌محیطی شهروندان" در تهران انجام دادند. آن‌ها در این تحقیق با ۱۲۰۰ نفر از ساکنان تهران که به صورت تصادفی انتخاب شده بودند در مورد رفتارهای زیست‌محیطی، عقاید، دانش و منابع دانش زیست‌محیطی‌شان مصاحبه کردند. نتایج تحقیق نشان می‌داد که رفتار زیست‌محیطی مردم در مناطق شهری به صورت مستقیم یا غیرمستقیم از متغیرهایی نظیر سن، جنس، درآمد، تحصیلات، دانش پایه‌ای از مسایل زیست‌محیطی، قانون‌گذاری زیست‌محیطی، نگرش‌های زیست‌محیطی، احساس نگرانی و آماده سازی برای رفتار زیست‌محیطی تأثیر می‌پذیرد. در این تحقیق مشخص شد که تحصیلات و افزایش دانش پایه‌ای ساکنان تهران می‌تواند نگرش محیطی‌شان را تغییر داده و احساساتشان را به سوی محیط‌زیست سوق دهد. تفاوت معناداری بین زنان و مردان در موارد نگرش زیست‌محیطی، آماده سازی برای عمل و احساس فشار وجود نداشت؛ اما نظرات مردان و زنان در مورد قانون‌گذاری زیست‌محیطی متفاوت بود. زنان تأکید می‌کردند که قوانین موجود در مورد محیط‌زیست کافی هستند و اگر این قوانین سختگیری و جدیت بیشتری اجرا شوند، مشکلات زیست‌محیطی حل خواهد شد؛ اما بیشتر مردان معتقد بودند که این قوانین کافی نبوده و دولت بایستی قوانین بیشتری را به تصویب برساند تا مردم و عاملان را به حفاظت از محیط‌زیست وادار کند. احساس نگرانی و همچنین آمادگی برای عمل محافظت از محیط‌زیست در بین ساکنان شمال شهر تهران بیشتر از ساکنان مرکز و جنوب این شهر بود (Kalantari et al., 2007: 54). اکسیگلو و همکاران (۲۰۱۵) در مطالعه ای با عنوان "کمیته های اخلاق در دانشگاه های ترکیه"، انجام داده بودند به این نتیجه دست یافته بودند که هیچ استاندارد جهانی در کمیته‌های اخلاقی وجود ندارد و انواع زیادی از کمیته‌های اخلاقی وجود دارند. از این منظر، کمیته های اخلاق دانشگاهها باید از طریق تحقیقات کمی و کیفی و یک استاندارد مشخص در رابطه با مسائل مرتبط با امور اخلاق استانداردسازی و هماهنگ گردند. لیریبی و همکاران (۲۰۱۶) در پژوهش خود دریافته بودند که رفتار غیراخلاقی در یک تیم ورزشی، رابطه ی معکوس با میزان لذت تلاش، درک پایین از عملکرد و تعهد افراد نسبت به وظیفه شان دارد. در واقع رفتار غیراخلاقی فرد در محیط کاری ش سبب تلاش و کوشش کمتر و درک پایینتر نسبت به وظایف عملکردی خویش شده و عصبانیت بیشتری را در ورزشکار در پی داشت. رفتار غیراخلاقی سبب پنهانسازی و نادیده گیری مسئولیتها و وظایف توسط شخص شده و از این رو سبب صدمه اخلاقی به خود و دیگران میشود که در نتیجه سبب کاستن درگیر شدن کارمند با شغل خویش میشود که این امر ناشی از رفتار غیراخلاقی و اجتماعی او است. کوک پراجک چات و سومرتفول (۲۰۱۷) در تحقیقی تحت عنوان "پیاده سازی کد اخلاق حرفه ای برای کارمندان دولت تایلند"، به این نتیجه دست یافتند که اکثریت کارمندان دولت، مقررات قانون اخلاق حرفه ای برای کارمندان دولت را به رسمیت می‌شناسند و آنان به پیروی از موارد موجود در قانون اخلاق حرفه ای تشویق میشوند، با اینحال، برخی از مشکلات در اجرای این قوانین یافت شده است و هنوز هم در میان سازمان ها نقض قوانین اخلاق حرفه ای وجود دارد. در سازمان‌هایی که ارزیابی اجرای این قانون را ندارند، مشخص شد که تخلفات از قوانین اخلاق حرفه‌ای در سطح بالینی بوده است. کوک پراجک چات و سومرتفول (۲۰۱۷) در تحقیقی تحت عنوان "پیاده سازی کد اخلاق حرفه ای برای کارمندان دولت تایلند"، به این نتیجه دست یافتند که اکثریت کارمندان دولت، مقررات قانون اخلاق حرفه ای برای کارمندان دولت را به رسمیت می‌شناسند و آنان به پیروی از موارد موجود در قانون اخلاق حرفه ای تشویق می‌شوند، با اینحال، برخی از مشکلات در اجرای این قوانین یافت شده است و هنوز هم در میان سازمان ها نقض قوانین اخلاق حرفه ای وجود دارد. در سازمان‌هایی که ارزیابی اجرای این قانون را ندارند، مشخص شد که تخلفات از قوانین اخلاق حرفه‌ای در سطح بالینی بوده است. نتایج پژوهش یو و همکاران (۲۰۲۱) در تحقیقی تحت عنوان رفتار طرفدار محیط زیست کارکنان، و عملکرد زیست محیطی در جهت صرفه جویی در انرژی انجام شده

بود نشان داد که مسئولیت‌پذیری اجتماعی، به‌طور مستقیم و غیرمستقیم، از طریق رفتار طرفدار محیط‌زیست کارکنان بر عملکرد زیست‌محیطی شرکت‌های کوچک و متوسط تأثیر می‌گذارد و رفتار حامی محیط‌زیست کارکنان تا حدی این رابطه را واسطه می‌کند (Yu et al., 2021). سلطان حسینی و همکاران (۱۳۹۲) در پژوهشی با عنوان "بکارگیری روش تحلیلی سلسله مراتبی AHP در اولویت‌بندی موانع رشد اخلاق حرفه ای در رسانه های ورزشی"، به این نتیجه دست یافتند که در سطح اول موانع سازمانی، در سطح دوم موانع مرتبط با کارکنان، در سطح سوم فقدان تحصیلات و تخصص کافی در زمینه ورزش و رسانه در بین مدیران رسانه های ورزشی و در نهایت در سطح چهارم جابه جا شدن و رنگ عوض کردن ارزشها به عنوان با اهمیت ترین موانع شناخته شدند. شفیقی و همکاران (۱۳۹۷) در تحقیقی تحت عنوان تأثیر اخلاق حرفه ای بر عملکرد شغلی با توجه به نقش میانجی دینداری بیان می دارند که اخلاق حرفه ای بر عملکرد شغلی باتوجه به نقش میانجی دینداری در کار تأثیر دارد. از اینرو مدیران ارشد باید برنامه های اخلاقی، از طریق تشکیل کمیته هایی از کارشناسان اخلاقی طراحی و تدوین کنند و چشم انداز عملکردی را در دستور کار خود قرار دهند. امیر دانا و همکاران (۱۴۰۱) در مطالعه خود به رابطه بین مسولیت پذیری اجتماعی با رفتارهای حفاظت از محیط زیست با نقش میانجی سرمایه اجتماعی در دانشجویان ورزشکار پرداختند و نتایج تحقیقات آنها نشان داد بین مسئولیت‌پذیری اجتماعی و رفتارهای حفاظت از محیط زیست رابطه مثبت معناداری وجود دارد. همچنین نتایج مدل ساختاری نیز نشان داد مسئولیت‌پذیری اجتماعی اثر مثبت و معنی‌داری بر رفتارهای حفاظت از محیط زیست دانشجویان ورزشکار دارد.

موقعیت جغرافیایی شهر تبریز

استان آذربایجان شرقی با ۴۵ ۴۸۱ کیلومتر مربع مساحت، حدود ۲۸ درصد از وسعت کل ایران را به خود اختصاص داده‌است. این استان در شمال غرب کشور و بین مدارهای ۳۶ درجه و ۴۵ دقیقه تا ۳۹ درجه و ۲۶ دقیقه عرض شمالی و نصف‌النهارهای ۴۵ درجه و ۵ دقیقه تا ۴۸ درجه و ۲۲ دقیقه طول شرقی جای گرفته‌است. استان آذربایجان شرقی از ناحیه شمال، با کشورهای آذربایجان، ارمنستان و جمهوری خودمختار نخجوان (وابسته به کشور آذربایجان) به طول ۲۳۵ کیلومتر دارای خط همجواری است که مرز مشترک این استان با کشورهای فوق را رود ارس تشکیل می‌دهد استان آذربایجان شرقی دارای ۱۲ شهرستان، ۳۱ شهر و ۳۰ بخش، ۱۳۳ دهستان و ۳۱۴۹ آبادی است. از شمال به شهرستان ورزقان، از جنوب به شهرستان مراغه، از شرق به شهرستان هریس و بستان آباد، از غرب به شهرستان اسکو و شمال غرب به شهرستان شبستر محدود می‌گردد (شکل ۱)

شکل ۱: نقشه موقعیت جغرافیایی شهرستانهای نمونه در استان آذربایجان شرقی

روش شناسی

روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی است که به شکل میدانی صورت می پذیرد و مبتنی بر معادلات ساختاری است. تحقیق همبستگی یکی از انواع روش تحقیق است که در آن پژوهشگر می کوشد تا نوع رابطه میان یک چند متغیر را شناسایی یا درک نماید. به بیان ساده، تحقیقات همبستگی در پی ترسیم نوع رابط میان متغیرها هستند. همچنین مدل معادلات ساختاری روشی برای بررسی روابط میان متغیرهای پنهان است که همزمان متغیرهای مشاهده پذیر را نیز در نظر می گیرد. منظور از متغیرهای پنهان همان عوامل اصلی هستند که در یک الگو یا مدل مفهومی نمایش داده می شوند. متغیرهای مشاهده پذیر نیز همان گویه ها یا سوالات مربوط به سنجش عوامل اصلی می باشند. جامعه آماری تحقیق حاضر را تمامی ورزشکاران دختر و پسر در مقطع کارشناسی و بالاتر در شهر تبریز تشکیل می دهند. با توجه به حجم جامعه نامحدود (بیشتر از ۱۰۰۰۰ نفر) مطابق با جدول مورگان تعداد ۳۸۴ نفر بر اساس روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای چندمرحله ای به عنوان نمونه انتخاب و پرسشنامه های تحقیق را پر نمودند. در نهایت تعداد ۳۵۰ نفر به عنوان نمونه نهایی انتخاب شدند. برای انتخاب نمونه تلاش بر این بود که نمونه انتخابی تا حدالامکان معرف جامعه آماری باشد. بدین منظور از روش تصادفی خوشه ای چندمرحله ای استفاده شده است. در این روش در مرحله اول از شهرهای مختلف استان آذربایجان شرقی چند شهر انتخاب شدند سپس در مرحله دوم از بین باشگاه ها و مدارس و دانشگاه مختلف یک مرکز انتخاب شد و سپس در مرحله سوم تعدادی از ورزشکاران در باشگاه ها و مدارس و دانشگاه برای اجرای پرسشنامه انتخاب گردید.

از این تعداد نمونه ۲۰۰ نفر از شهر تبریز (۵۸ درصد) و ۱۵۰ نفر از شهرستانهای استان (۴۲ درصد) انتخاب شدند با توجه به تعدد شهرستانها و شهرهای در استان و عدم دسترسی راحت به برخی از آنها، شهرستانها به شهرستان های جنوبی و شمالی و شهر تبریز تقسیم شدند و از شهرهای شمالی سه شهرستان و از شهرستان های جنوبی چهار شهرستان و شهر تبریز را انتخاب شدند که از این تعداد نیز ۶۰ نفر (۱۶ درصد) از نمونه ها از شهرهای مرنده، سراب و اهر (شهرهای شمالی) و ۹۰ نفر دیگر (۲۵ درصد) از شهرهای هشتروند، میانه، مراغه و ملکان (شهرهای جنوبی) انتخاب شدند و با توجه به دسترسی آسانتر به شهرهای استان توانستیم نمونه های بیشتری از این شهرها در اختیار داشته باشیم در شهر تبریز نیز نمونه ها به صورت تصادفی از بین مدارس، باشگاه ها و دانشگاه ها (سراسری، آزاد، علمی و کاربردی) انتخاب شدند.

جدول (۱). حجم نمونه مورد مطالعه در پژوهش حاضر

شهر	فراوانی مطلق	فراوانی تجمعی	درصد فراوانی
تبریز	۲۰۰ نفر	۲۰۰	۵۸ درصد
اهر	۳۰ نفر	۲۳۰	۸٫۳ درصد
سراب	۱۹ نفر	۲۴۹ نفر	۵٫۲ درصد
مرند	۲۸ نفر	۲۷۷	۷٫۷ درصد
هشتروند	۱۶ نفر	۲۹۳	۴٫۴ درصد
مراغه	۲۰ نفر	۳۱۳	۵٫۵ درصد
میانه	۲۴ نفر	۳۳۷ نفر	۶٫۶ درصد
ملکان	۱۳ نفر	۳۵۰	۳٫۶ درصد

نحوه توزیع نمونه‌ها در تبریز

در شهر تبریز نمونه‌ها از بین دانشگاه‌ها و باشگاه‌ها انتخاب شدند که از این تعداد ۳۰ نفر از بین مدارس (۱۳،۳ درصد) ۱۲۰ نفر از بین دانشگاه‌ها (۴۶،۴ درصد) و ۳۰ نفر (۲۱،۶ درصد) از بین باشگاه تراکتورسازی ۲۰ نفر (۱۸،۷) از باشگاه شهرداری انتخاب شدند.

ابزار گردآوری داده‌ها

پرسشنامه رفتارهای حفاظت از محیط زیست

جهت سنجش رفتارهای حفاظت از محیط زیست از پرسشنامه کایزر و همکاران^۱ (۱۹۹۹) اقتباس شده است. پرسشنامه حاضر دارای ۱۰ سوال می‌باشد و شامل سؤالاتی در مورد نحوه عملکرد افراد در مورد رفتارهایی مانند بازیافت، صرفه جویی در انرژی و اطلاعاتی در مورد نحوه درگیر شدن افراد در فعالیت‌های زیست محیطی است و به ترتیب اولویت به مقوله‌های خیلی کم، کم، متوسط، زیاد و خیلی زیاد رتبه‌بندی شده است (Kaiser et al., 1999). اعتبار سؤالات در پژوهش از طریق اعتبار صوری مورد تأیید قرار گرفته است. همچنین پایایی سؤالات با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برابر با ۰/۷۸ محاسبه شده است. (شبی‌ری، ۱۳۹۵)

پرسشنامه اخلاق حرفه ای کادوزیر

برای سنجش اخلاق حرفه ای از پرسشنامه استاندارد اخلاق حرفه ای کادوزیر شامل ۱۶ گویه و هشت مؤلفه (مسئولیت پذیری، صادق بودن، عدالت و انصاف، وفاداری، برتریجویی و رقابت طلبی، احترام به دیگران، همدردی با دیگران، رعایت و احترام نسبت به آرزوها و هنجارهای اجتماعی) است. همچنین سؤالات هر مؤلفه به صورت ذیل هست: مسئولیت پذیری (سؤالات یک، دو)، صادق بودن (سؤالات سه، چهار)، عدالت و انصاف (سؤالات پنج، شش)، وفاداری، (سؤالات هفت، هشت)، برتری جویی و رقابت طلبی (سؤالات نه، ده) احترام به دیگران (سؤالات یازده و دوازده)، همدردی با دیگران (سؤالات سیزده و چهارده) و رعایت و احترام نسبت به ارزشها و هنجارهای اجتماعی (سؤالات پانزده و شانزده)، مقیاس درجه بندی سؤالهای پرسشنامه به صورت طیف لیکرت است (یک= خیلی کم الی پنج= خیلی زیاد) است. حد پایین نمرات پرسشنامه ۱۶ و حد بالای نمرات ۸۰ است. روایی پرسشنامه اخلاق حرفه ای در تحقیق قاسم زاده و همکاران تأیید و ضریب پایایی آن ۰/۸۰ به دست آمد، همچنین در این تحقیق روایی این پرسشنامه مجدداً از طریق نظرخواهی از متخصصان و کارشناسان تربیت بدنی تأیید شد و پایایی آن توسط محاسبه آلفا کرونباخ ۰/۸۱ محاسبه شد. (قاسم زاده و همکاران، ۱۳۹۳)

با توجه به اینکه ابزار این تحقیق پرسشنامه استاندارد بود و روایی و پایایی آن نیز قبلاً در تحقیقات مورد تأیید قرار گرفت. در نتیجه نیازی به اخذ مجدد روایی ندارد. با این حال روایی صوری و محتوی پرسشنامه بر اساس نظر اساتید راهنما و مشاور و نیز چند تن از اساتید مورد نگارش قرار گرفته و روایی مورد تأیید واقع شد. به منظور اندازه گیری قابلیت پایایی، از روش آلفای کرونباخ و با استفاده از نرم افزار SPSS24 استفاده گردیده است. بدین منظور بخش کوچکی از جامعه آماری (۳۰ نفر) انتخاب و پرسشنامه‌ها به شکل مطالعه مقدماتی آدر جامعه توزیع گردید؛ این مقدار بر اساس داده‌های حاصل از طریق آلفای کرونباخ برای پرسشنامه مسئولیت اجتماعی $\alpha = 0/912$ ، سرمایه اجتماعی $\alpha = 0/854$ و رفتار حفاظت از محیط زیست $\alpha = 0/832$ می‌باشد که نشان‌دهنده آن است که پرسشنامه مورد استفاده، از قابلیت پایایی لازم برخوردار می‌باشد. برای تجزیه و تحلیل آماری یافته‌های پژوهش علاوه بر استفاده از آمار توصیفی از آمار همبستگی پیرسون و مدل معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزار SPSS و Amos نسخه ۲۴ استفاده شده است.

^۱ - Kaiser

^۲ - Pilot Study

یافته ها و بحث

یکی از پیش فرض های تحقیق انجام وجود ارتباط خطی بین متغیرهای مستقل و وابسته باشد. به همین منظور ارتباط بین متغیرها با توجه به مدل تحقیق در ابتدا مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

با توجه به نرمال بودن توزیع داده ها به منظور بررسی ارتباط متغیرهای تحقیق از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شد.

جدول (۲). ماتریس همبستگی پیرسون بین متغیرهای تحقیق

متغیرها	سرمایه فرهنگی	رفتارهای حفاظت از محیط زیست
اخلاق حرفه ای	ضریب همبستگی سطح معناداری	-
رفتارهای حفاظت از محیط زیست	ضریب همبستگی سطح معناداری	۰/۷۱۴*** ۰/۰۰۳

* = معناداری در سطح $P \leq 0/05$; ** = معناداری در سطح $P \leq 0/01$

با توجه به نتایج آزمون همبستگی پیرسون در جدول (۲) مشاهده می شود که بین اخلاق حرفه ای و رفتارهای حفاظت از محیط زیست ($r = 0/714$, $Sig = 0/001$) رابطه مثبت معناداری وجود دارد. پس از بررسی ارتباط بین متغیرهای تحقیق، مدل تحقیق در نرم افزار Amos نسخه ۲۴ اجرا و بر اساس نتایج به دست آمده فرضیات تحقیق مورد بررسی قرار گرفت:

جدول (۳) ضرایب رگرسیونی استاندارد شده و مقادیر t مدل ارتباطی تحقیق

مسیر	بار عاملی	مقدار t	سطح معناداری
در کوچه و خیابان زباله می ریزید؟	۰/۶۰۵	-	-
با اطرافیان در مورد اهمیت حفظ محیط زیست صحبت می کنید؟	۰/۴۶۴	۶/۵۱۵	۰/۰۰۱
در موقع گردش و تفریح در طبیعت زباله ها خود را جمع می کنید؟	۰/۵۴۰	۸/۷۲۰	۰/۰۰۱
تا به حال به این موضوع فکر کرده اید که چگونه زباله کمتری تولید کنید؟	۰/۵۹۳	۸/۷۴۴	۰/۰۰۱
تا به حال به این موضوع فکر کرده اید که رفتار شما (در سفر، در پارک ها و جنگل و در خانه) می تواند محیط زیست را آلوده کند؟	۰/۵۵۶	۸/۵۷۳	۰/۰۰۱
در خانه از ظروف و بطری های شیشه ای استفاده می کنید؟	۰/۵۶۴	۷/۴۰۳	۰/۰۰۱
از کاغذهای باطله مجدداً استفاده می کنید؟	۰/۴۶۴	۹/۴۰۳	۰/۰۰۱
لباسهایی که استفاده نمی کنید را برای استفاده دوباره نگه می دارید؟	۰/۵۰۱	۱۰/۰۴۷	۰/۰۰۱
وسایل خانه که استفاده نمی کنید را جهت استفاده دوباره نگه می دارید؟	۰/۶۲۳	۹/۴۹۰	۰/۰۰۱
از دستمال کاغذی بازیافت شده استفاده می کنید؟	۰/۶۴۴	۸/۵۶۶	۰/۰۰۱
اخلاق حرفه ای	۰/۵۵۱	-	-

مسیر	بار عاملی	مقدار t	سطح معناداری
<---	مستولیت‌پذیری	۰/۵۱۴	۸/۷۷۹
<---	عدالت و انصاف	۰/۵۳۹	۹/۹۸۹
<---	همدردی با دیگران	۰/۴۶۵	۹/۴۰۴
<---	برتری‌جویی و رقابت طلبی	۰/۴۶۴	۶/۵۱۵

بر مبنای یافته‌های حاصل از مدل معادلات ساختاری و نتایج گزارش شده در جدول ۲ مشاهده می‌شود کلیه بارهای عاملی (ضرایب رگرسیونی استاندارد شده) از مقادیر t قابل قبولی در سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ برخوردار بوده و این شاخص‌ها نشان می‌دهند که متغیرهای مشاهده‌ای اندازه‌گیری شده به‌خوبی انعکاسی از متغیرهای پنهان رفتارهای حفاظت از محیط زیست و اخلاق حرفه‌ای می‌باشند. در شکل مدل ارتباطی تحقیق در حالت ضرایب رگرسیونی استاندارد شده (بار عاملی) ارائه شده است. در ادامه شاخص‌های برازش مدل تحقیق به منظور بررسی تأیید یا عدم تأیید مدل ارتباطی گزارش شده است.

جدول (۴). شاخص‌های برازش مدل ارتباطی تحقیق

شاخص‌های برازش	مقدار مطلوب	مقادیر شاخص‌ها	تفسیر
کای اسکوار (کای دو)	-	۴۸۵/۷۳۶	-
درجه آزادی ^۲	-	۱۶۴	-
نسبت کای اسکوار به درجه آزادی (χ^2/df)	کمتر از ۵	۲/۹۶۱	مطلوب
شاخص نیکویی برازش ^۳ (GFI)	بیشتر از ۰/۹	۰/۹۳۲	مطلوب
شاخص نیکویی برازش تعدیل شده ^۴ (AGFI)	بیشتر از ۰/۸	۰/۸۴۱	مطلوب
ریشه دوم میانگین خطای برآورد ^۵ (RMSEA)	کمتر از ۰/۱	۰/۰۸۶	مطلوب
ریشه دوم میانگین مجزورات باقیمانده ^۶ (RMR)	کمتر از ۰/۰۵	۰/۰۴۴	مطلوب
شاخص برازش تطبیقی ^۷ (CFI)	بیشتر از ۰/۹	۰/۹۳۲	مطلوب
شاخص برازش هنجار شده ^۸ (NFI)	بیشتر از ۰/۹	۰/۹۲۲	مطلوب
شاخص برازش افزایشی ^۹ (IFI)	بیشتر از ۰/۹	۰/۹۳۹	مطلوب

با توجه به جدول (۴) مشاهده می‌شود شاخص برازش تطبیقی (CFI) و شاخص نیکویی برازش (GFI) به‌عنوان شاخص‌های اصلی برازش مدل بیشتر از ۰/۹ بوده که نشان از تأیید مدل دارد. نسبت کای اسکوار به درجه آزادی (۲/۹۶۱) کمتر از ۵ بوده که به‌منظور تأیید مدل تحقیق از مقدار قابل قبولی برخوردار است. همچنین با توجه به اینکه ریشه دوم میانگین خطای برآورد (RMSEA) که در این شاخص مقادیر کمتر از یک قابل قبول به‌عنوان شاخص مطلوب بودن مدل به شمار می‌رود، مقدار شاخص RMSEA برابر با ۰/۰۸۶ به‌دست آمده که نشان از برازش قابل قبول مدل دارد؛ بنابراین با توجه به مقادیر به‌دست آمده مدل

^۱- Chi-Square

^۲- Degrees of Freedom (df)

^۳- Goodness of Fit (GFI)

^۴- Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI)

^۵- Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)

^۶- Root Mean Squared Residuals (RMR)

^۷- Comparative Fit Index (CFI)

^۸- Normed of Fit Index (NFI)

^۹- Incremental of Fit Index (IFI)

ارتباطی تحقیق از برازش کافی برخوردار است. در ادامه بر اساس نتایج به دست آمده تاثیر متغیرهای تحقیق بر اساس نتایج حاصل از مدل تحقیق مورد بررسی قرار خواهد گرفت. بر اساس نتایج (جدول ۵) مشاهده می شود که رفتارهای حفاظت از محیط زیست «بر اخلاق حرفه ای» با ضریب مسیر ($\beta=0/72$)، تأثیر مثبت و معناداری دارند؛ بنابراین شرط اول و دوم برقرار است.

جدول (۵). نتایج تحلیل مسیر ساختاری (اثر مستقیم)

ارتباط بین متغیرها	بار عاملی	مقدار t	سطح معناداری
اخلاق حرفه ای ---> رفتارهای حفاظت از محیط زیست	۰/۷۳۷	۴/۷۹۶	۰/۰۰۱

جدول (۶). اثر اخلاق حرفه ای ورزشکاران در ارتباط با رفتارهای حفاظت از محیط زیست

متغیر مستقل	متغیر میانجی	اثر مستقیم	اثر غیرمستقیم
رفتارهای محیط زیستی	اخلاق حرفه ای	۰/۶۸	۰/۶۸*۰/۷۴=۰/۴۹

بر اساس نتایج (جدول ۶) مشاهده می شود که با توجه به حاصلضرب ($0/68 * 0/74$) ضریب مسیر اثر غیرمستقیم رفتارهای محیط زیستی از طریق سرمایه های اجتماعی بر اخلاق حرفه ای برابر با ($\beta=0/49$) بود؛ بنابراین می توان گفت که اخلاق حرفه ای در ورزشکاران بر رفتارهای حفاظت از محیط زیست اثر مثبت معناداری دارد.

نتیجه گیری

بر اساس نتایج به دست آمده بین اخلاق حرفه ای و رفتارهای حفاظت از محیط زیست رابطه مثبت معناداری وجود دارد نتایج همسو با یافته های احمدی (۲۰۱۵) و صالحی و امام قلی (۱۳۹۱) غلامی و همکاران (۱۳۹۹) می باشد (Ahmadi, 2015; Gholami, 2020; Salehi & Imam Gholi, 2012). به طوری که صالحی و امام قلی (۱۳۹۱) در پژوهش خود نشان دادند که اخلاق حرفه ای بیشترین اثر را بر رفتارهای زیست محیطی دارد (Salehi & Imam Gholi, 2012). به عبارت دیگر، اخلاق حرفه ای مهم ترین پیش بینی کننده متغیر رفتارهای زیست محیطی در مقایسه با سایر متغیرهای تحقیق می باشد. با افزایش آموزش های فرهنگی در خصوص محیط زیست و نیز آگاهی رسانی در ارتباط با مسائل و مشکلات زیست محیطی و تبعات ناشی از آن افراد جامعه اهمیت بیشتری برای حفاظت از محیط زیست قائل گردیده و به تبع آن با افزایش انگیزه و علاقه در بین تمام عموم افراد برای مشارکت های اجتماعی بیشتر فعالیت های زیست محیطی می تواند تأثیر به سزایی در حفظ محیط زیستی داشته باشد. بوردیو (۱۹۸۴) معتقد است که تمام افراد بشر کنش گرد و کنش عملی است که در یک میدان رخ می دهد، و هر میدان عرصه ای است که در آن نیروهای بالقوه و بالفعل با یکدیگر وارد تبادل می شوند (Bourdieu, 1987). بر همین اساس اخلاق حرفه ای بر روی رفتارهای حفاظت از محیط زیست تأثیر مثبتی دارد و می توان بیان کرد که در جهت ارتقای سرمایه اجتماعی باید اقدامات و برنامه ریزی های موثرتری انجام گیرد. بر اساس نتایج نقش میانجی اخلاق حرفه ای در ورزشکاران بر رفتارهای حفاظت از محیط زیست اثر مثبت معناداری دارد. نتایج همسو با یافته های جیلانی و همکاران (۲۰۲۱) صالحی و امام قلی (۱۳۹۱) احمدی (۲۰۱۵) می باشد (Ahmadi, 2015; Jilani et al., 2021; Salehi & Imam Gholi, 2012). بر این اساس می توان بیان کرد که با افزایش و نقش میانجی اخلاق حرفه ای، نگرش زیست محور و رفتارهای حفاظت از محیط زیست در

بین ورزشکاران صورت می‌گیرد. و در نتیجه نگرشی زیست محور و رفتارهای زیست محیطی در جامعه نسبت به محیط زیست صورت می‌گیرد. علاوه بر این بسیاری از مشکلات زیست محیطی را می‌توان با افزایش رفتارهای مسئولانه برطرف نمود. به عبارت دیگر سرمایه اجتماعی و باورها و نگرش‌های فرهنگی ورزشکاران می‌تواند رفتارهای حفاظت از محیط زیست را افزایش دهد. چرا که حفاظت از رفتارهای زیست محیطی باید شامل تغییر در رفتار عموماً نابسامان افراد باشد. اهداف زیست محیطی پایدار را می‌توان از طریق تلاش افراد من جمله ورزشکاران در تمام سطوح به دست آورد. در مجموع این مردم هستند که خود با حفاظت از محیط زیست و جلوگیری از تخریب آن از یک سو و ممانعت از تصمیم‌گیری‌های غلط مبتنی بر سود دولت‌ها و بخش‌های خصوصی از تخریب منابع طبیعی و محیط زیست جلوگیری می‌کنند. امری که قبل از هر چیز نیازمند ارتقای سطح مسوولیت اجتماعی و افزایش احساس تعهد و تعلق نسبت به جامعه و تغییرات فرهنگی و بهبود سرمایه اجتماعی عموم افراد جامعه خصوصاً ورزشکاران و غیره است. یافته‌های مطالعه حاضر به سیاست‌گذاران آموزش عالی در ایران کمک می‌کند تا ردپای زیست‌محیطی را با ترویج رفتار پایدار ورزشکاران کاهش دهند. علاوه بر این، این یافته‌ها به دانشگاه برای سیاست‌گذاری مرتبط با حکمرانی آموزشی نیز کمک خواهد کرد. از سویی پیشنهاد می‌شود که در جهت ارتقای دانش زیست محیطی ورزشکاران، میزان شناخت و دانش آنان نسبت به محیط زیست افزایش یابد. همچنین با آموزش‌های همگانی و بر اساس وسایل ارتباط جمعی و برگزاری کلاس‌های آموزشی و همایش‌های زیست محیطی بتوان آگاهی‌های لازم را انجام داد.

منابع

- جوکار، گلناز، میردامادی، سید مهدی (۱۳۸۹)، دیدگاه دانش‌آموزان دختر دبیرستان‌های شهر شیراز نسبت به حفاظت از محیط‌زیست، مجله پژوهش‌های ترویج و آموزش کشاورزی، سال سوم، شماره ۱، صص ۱۳-۱.
- سیف، علی اکبر (۱۳۹۱) روانشناسی پرورشی نوین، تهران: نشر دوران
- شارف، ریچارد اس (۱۳۸۴)، نظریه‌های مشاوره و روان درمانی، ترجمه مهرداد فیروز بخت، تهران، رسا.
- شفیع آبادی، عبدالله (۱۳۸۶)، نظریه‌های مشاوره و روان درمانی، تهران، نشر دانشگاهی.
- شفیعی، فاطمه؛ کلانتری، مهدی؛ ذوالفقاری زعفرانی، رشید (۱۳۹۷)، تأثیر اخلاق حرفه ای بر عملکرد شغلی با توجه به نقش میانجی دینداری. پژوهش در نظامهای آموزشی، ویژه نامه، ۹۸۸-۱۰۰۸.
- عقیلی، سید محمود؛ خوش فر، غلامرضا؛ صالحی، صادق (۱۳۸۸)، (سرمایه اجتماعی و رفتارهای زیست‌محیطی مسئولانه در شمال ایران (مطالعه موردی: استان‌های گیلان، مازندران و گلستان)، مجله علوم کشاورزی و منابع طبیعی جلد شانزدهم، ویژه‌نامه ۱ - الف، سال ۱۳۸۸ صص ۱۶-۱.
- عباسخانی، افسانه؛ حسنی، محمد (۱۳۹۶) مدلیابی ساختاری ارتباط رهبری معنوی و اخلاق حرفه‌ای با عملکرد سازمانی و کیفیت زندگی‌کاری با نقش واسطه‌ای یادگیری سازمانی در بین کارکنان بیمارستان امام رضا (ع) شهر ارومیه. پایان‌نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته مدیریت آموزشی، دانشگاه ارومیه، دانشکده ادبیات و علوم انسانی.
- فقیهی قزوینی، فاطمه (۱۳۷۵)، آموزش محیط‌زیست در مدارس، فصلنامه تعلیم و تربیت، دوره دوم، شماره ۷ و ۸.
- فتح الهی، علی‌اکبر (۱۳۸۴)، بررسی عملی بودن اعتبار و روایی پرسشنامه سنجش سبک‌های تفکر استرنبرگ-واگنر برای مدیران موسسات آموزش عالی تهران، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز.
- مهدی زاده رستم، مهدی، تقی زاده، امیر، رضایی، عباس (۱۴۰۰)، بررسی ادراک مسئولیت‌پذیری اجتماعی و تأثیر آن بر رضایت شغلی و تعهد سازمانی، فصلنامه نگرش‌های نوین بازرگانی، دوره ۲، شماره ۵، صص ۱۱۸-۱۳۹.
- لشگری، ر (۱۳۸۱)، بررسی وضعیت آموزش محیط‌زیست در دبیرستان‌ها و تدوین پیش‌نویس نهایی آن. پایان‌نامه کارشناسی گروه مهندسی منابع طبیعی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال.
- معمودی، عبدالله؛ امیرپور، برزو؛ (۱۳۹۰)، تأثیر سبک‌های تفکر بر الگوهای ابراز و مهار خشم در دانشجویان، مجله: علوم رفتاری، شماره ۱۹، ۲۴-۱۷.
- بحری پور، امیرحسین و طالبی، ابوتراب. (۱۳۹۲) سوگیری در مسئولیت‌پذیری اجتماعی شهروندان و عوامل مؤثر بر آن (مطالعه موردی شهروندان شهر کاشان، پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه علامه طباطبائی، دانشکده علوم اجتماعی.
- خدابخشی، مهدی. و عابدی، محمدرضا). (۱۳۸۸)، بررسی روشهای افزایش مسئولیت‌پذیری در دانش‌آموزان دوره راهنمایی شهر شهرضا، مجله دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه الزهراء، دوره ۵، شماره ۱، صص ۱۳۷-۱۱۳.
- خواجه نوری بیژن، مساوات، سید ابراهیم، ریاحی، زهرا (۱۳۹۳)، رابطه سبک زندگی و مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی مطالعه موردی: نوجوانان دبیرستانی شیراز، جامعه پژوهی فرهنگی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی سال پنجم، شماره چهارم، زمستان ۶۴ - ۴۵، ۱۳۹۳.

References

- Jokar, Golnaz, Mirdamadi, Seyed Mehdi (2010), The view of female high school students in Shiraz towards environmental protection, Journal of Agricultural Extension and Education Research, Year 3, Issue 1, pp. 1-13. [In Persian]
- Seif, Ali Akbar (2012) Modern Educational Psychology, Tehran: Doran Publishing [In Persian]
- Sharf, Richard S. (2005), Theories of Counseling and Psychotherapy, translated by Mehrdad Firooz Bakht, Tehran, Rasa. [In Persian]
- Shafi'abadi, Abdollah (2007), Theories of Counseling and Psychotherapy, Tehran, University Press. [In Persian]

- Shafighi, Fatemeh; Kalantari, Mehdi; Zolfaghari Zafarani, Rashid (2018), The effect of professional ethics on job performance with regard to the mediating role of religiosity. Research in Educational Systems, Special Issue, 988-1008. [In Persian]
- Aghili, Seyed Mahmoud; Khoshfar, Gholamreza; Salehi, Sadegh (2009), (Social Capital and Responsible Environmental Behaviors in Northern Iran (Case Study: Gilan, Mazandaran and Golestan Provinces), Journal of Agricultural Sciences and Natural Resources, Volume 16, Special Issue 1-A, 2009, pp. 1-16. [In Persian]
- Abbaskhani, Afsaneh; Hassani, Mohammad (2017) Structural Modeling of the Relationship between Spiritual Leadership and Professional Ethics with Organizational Performance and Quality of Work Life with the Role of Mediating Organizational Learning among the Employees of Imam Reza Hospital (AS) in Urmia City. Thesis for the Degree of Master in Educational Management, Urmia University, Faculty of Literature and Humanities. [In Persian]
- Faghihi Qazvini, Fatemeh (1995), Environmental Education in Schools, Quarterly Journal of Education, Volume 2, No. 7 and 8. [In Persian]
- Fathollahi, Ali Akbar (2005), Investigation of the Practicality, Validity and Validity of the Questionnaire for Measuring the Styles of Sternberg-Wagner Thinking for Managers of Higher Education Institutions in Tehran, Master's Thesis, Islamic Azad University, Central Tehran Branch. [In Persian]
- Mehdizadeh Rostam, Mehdi, Taghizadeh, Amir, Rezaei, Abbas (1400), Study of the Perception of Social Responsibility and Its Effect on Job Satisfaction and Organizational Commitment, Quarterly Journal of New Business Attitudes, Volume 2, Issue 5, pp. 118-139. [In Persian]
- Lashgari, R (1381), Study of the Status of Environmental Education in High Schools and Preparation of its Final Draft. Bachelor's Thesis, Department of Natural Resources Engineering, Islamic Azad University, North Tehran Branch. [In Persian]
- Motamedi, Abdullah; Amirpour, Borzo; (1390), The Effect of Thinking Styles on the Patterns of Expressing and Controlling Anger in Students, Journal of Behavioral Sciences, Issue 19, 17-24. [In Persian]
- Bahripour, Amirhossein and Talebi, Abu Torab. (2013) Bias in Citizens' Social Responsibility and Factors Affecting It (Case Study of Citizens of Kashan City, Master's Thesis, Allameh Tabatabaei University, Faculty of Social Sciences. [In Persian]
- Khodabakhshi, Mehdi. and Abedi, Mohammad Reza) (2009), "Investigating Methods of Increasing Responsibility in Students of Middle School in Shahreza City", Journal of the Faculty of Educational Sciences and Psychology, Al-Zahra University, Volume 5, Issue 1, pp. 137-113. [In Persian]
- Khajeh Noori Bijan, Musavat, Seyed Ebrahim, Riahi, Zahra (2014), Relationship between Lifestyle and Individual and Social Responsibility Case Study: Shiraz High School Adolescents, Cultural Society Research, Institute of Humanities and Cultural Studies, Fifth Year, Issue 4, Winter 2014-2015, 2014 [In Persian]
- Atkinson, S. (1998). Cognitive style in context of design and technology project work: Education Psychology. *An International Journal of Experimental Educational Psychology*, 18(2), 183-194
- Atkinson, s. (1998). "Cognitive styles in the context of design and technology project work", *educational psychology: international journal of experimental educational psychology*, 18 (2): 183-194.
- Al-Yaaribi, A., Kavussanu, M., & Ring, C. (2016). Consequences of perceived prosocial and antisocial behavior for the recipient. *Psychology of Sport and Exercise*, 26: 102-112.
- Ardalan, M & Beheshti rad, R. (2016). The relationship between the organization's ethical environment and ethics; the role of mediating professional development. *International Journal of Ethics and Society*. 11 (4), P.p: 1-12.
- Balundè, A., Perlaviciute, G., & Truskauskaitė-Kunevičienė, I. (2020). Sustainability in Youth: Environmental Considerations in Adolescence and Their Relationship to Pro-environmental Behavior. *Frontiers in psychology*, 11, 2985 .

- Fikret, S. (2012). The Effects of Positive and Negative Emotionality on the Satisfaction of Sport: A Research on Elite Athletes. *Collegium antropologicum*, 36 (3), P.p: 937- 943.
- Fukuda, K., Ouchida, Y., (2020), "Corporate social responsibility (CSR) and the environment: Does CSR increase emissions?" , *Energy Economics*, 92, 104933.
- Fatemi, M. & Heidarie, A. (2016). Relationship between Thinking Styles and Academic Achievement of the Students. *International Journal of Humanities and Social Science*.2(4), 1353-1361.
- Gomez-Corona, C. (2020). Sensory and consumer research for good: a review on social responsibility. *Current Opinion in Food Science*, 33, 115-123.
- Hoy, R & Aaron c. t. Smith & Matthew, Nicholson and Bob, Stewart. (2011). Sport Management: Principle and Application. st Ed. Elsevier Ltd. FOURTH EDITION, P.p: 335-350.
- Halkos, G., & Nomikos, S. (2021). Corporate social responsibility: Trends in global reporting initiative standards. *Economic Analysis and Policy*, 69, 106-117.
- Kaiser, F. G., Wilson, M., (2004), "Goal-directed conservation behavior: The specific composition of a general performance", *Personality and individual differences*, 36 (7): 1531-1544.
- Keles, H., Yayla, O., Tarinc, A., Keles, A., (2023), "The Effect of Environmental Management Practices and Knowledge in Strengthening Responsible Behavior: The Moderator Role of Environmental Commitment", *Sustainability*, 15(2): 1398.
- Kerimov, K., Kerimov, T., (2019), "Nancy, Descartes, and continuous creation", *KronoScope*, 19 (1): 7-24.
- Kerimov, T. K., Krasavin, I. V., (2020), "*Ontology of the multitude and heterarchy of the common*", *Journal of Siberian Federal University. Humanities & Social Sciences*, 2020 13(8): 1298–1309.
- Lin, JC., Su, SJ., (2019), "Environmental Education for Geoparks-Practices and Challenges", *InGeoparks of Taiwan*, 105-118.
- Murtaza, S. A., Mahmood, A., Saleem, S., Ahmad, N., Sharif, M. S., & Molnár, E. (2021). Proposing stewardship theory as an alternate to explain the relationship between CSR and Employees' pro-environmental behavior. *Sustainability*, 13(15), 8558 .
- Montazeri, A & Talebpour, M & Andam, R and Kazemnejad, A. (2017). Measuring corporate social responsibility in sport industry: Development and validation of measurement scale. *Annals of Applied Sport Science*. 5 (2), P.p: 97.114.
- Makarov, D., (2019), "The Synergic Anthropology as an Interdisciplinary Paradigm. Reflections on the Ontology of an Interface", *Voprosy filosofii*, (2): 61-71.
- Malekzadeh, Gholamreza and Saberi, Elahe. (1399). The effects of leader.follower exchange on job satisfaction of employees through the mediating role of psychological capital, new research Fifth International Conference on Accounting, Management and Humanities in the third millennium, Karaj 15.
- Narimani, M, Mohammad Amini, Z. , Berahmand, U, &Abolghasemi, A. 2115, A study od the Relationship Between psychological Hardiness, thinking styles, social and Acaademic Achivement in school chldrin. *Kournal of new Researches in psychology*, 16- 015.
- Nazarifar, F. Abolghasemi najafabadi, M, Kamali, H. & Hosseini
- Hafshjani, t. 2101, on the Relationship Between. Thinking styles and the Educational Achievenent Among the students of Engineering, psychology, and education, 0-21 .
- Naghipour, F., (2014), "Methods of environmental education for children, the first national conference on environment", farmers, Payame Noor University, Farmers.
- Omidi, F & Dolatabadi, H and Shafiei, M. (2016). Impact of corporate social responsibility on social performance and consumer reactions in food industry, *Journal of Science and Research*, 6 (1), P.p: 161-178.
- Parishani, N., Jafari, E., Sharifian, F., Farhadian, M., (2018), "How to include environmental education titles in Iranian high school textbooks and prioritize neglected topics", *Environmental Education and Sustainable Development*, 7(1): 9-18.
- Qiu, Y., Shaukat, A., Tharyan, R., (2016), "Environmental and social disclosures: Link with corporate financial performance", *The British Accounting Review*, 48(1):102-16.

- Randrianasolo, A. A., Semenov, A. V., (2022), "Synergy versus trade-off: the influence of national philanthropic environment and industry on the relationship between research and development and corporate social responsibility", *Journal of International Marketing*, 30(1): 75-92.
- Rastegar, A., & Birkhdar, A. M. (2015). A Study of the Relationship between Social Responsibility and Environmental Behaviors in Environmental Protection (A Study of Shiraz High School Students). The Third National Conference on Environmental and Agricultural Research in Iran, Hamadan.
- Rickard, L. N., Yang, Z. J., Seo, M., & Harrison, T. M. (2014). The "I" in climate: The role of individual responsibility in systematic processing of climate change information. *Global Environmental Change*, 26, 39-52.
- Razzaghi, Mohammed Ibrahim & Mehrabizadeh, G and Henry, H. (1393). Validity and Reliability of the Persian version questionnaire sporting character, *Journal of Sport Psychology*, No. 9, P.p: 81-92.
- Stafford, A., Alexander, K., Fry, D, (2015), 'There was something that wasn't right because that was the only place I ever got treated like that': Children and young people's experiences of emotional harm in sport", *Childhood*, 22(1): 121-137.
- Shutaleva, A., Martyushev, N., Nikonova, Z., Savchenko, I., Abramova, S., Lubimova, V., Novgorodtseva, A., (2022)," Environmental behavior of youth and sustainable development", *Sustainability*, 14 (1): 250.
- Soopramanien, D., Daryanto, A., Song, Z, (2023), "Urban residents' environmental citizenship behaviour: The roles of place attachment, social norms and perceived environmental responsibility", *Cities*, 132, 104097.
- Sternberg, R. J. & Grigorenko, E. L. (1997). "Are cognitive styles still in style?", *American psychologist*, 52 (7) pp 700-712.
- Sternberg, R. J. (1997). Mental self government: A theory of intellectual styles and their development. *Human Development*, 31, 197-224.
- Sternberg, R. J. (1997). Thinking styles. New York: Cambridge University Press.
- Seungmo, Kim & Sungil, Hong & Marshall, J Magnusen and Yoojung, Rhee. (2020). Hard knock coaching: A cross. cultural study of the effects of abusive leader behaviors on athlete satisfaction and commitment through interactional justice, *International Journal of Sports Science & Coaching*, The Author(s) 2020, Article reuse guidelines: sagepub.com/journals.permissions.
- Wu, D., Shen, C., Wang, E., Hou, Y., Yang, J., (2019), "Impact of the perceived authenticity of heritage sites on subjective well-being: A study of the mediating role of place attachment and satisfaction", *Sustainability*, 11(21): 6148.
- Yang, L., Hu, X., Lee, H. M., Zhang, Y., (2023), "The Impacts of Ecotourists' Perceived Authenticity and Perceived Values on Their Behaviors: Evidence from Huangshan World Natural and Cultural Heritage Site", *Sustainability*, 15(2): 1551.
- Yu, H., Shabbir, M. S., Ahmad, N., Ariza-Montes, A., Vega-Muñoz, A., Han, H., Scholz, M., & Sial, M. S. (2021). A contemporary issue of micro-foundation of CSR, employee pro-environmental behavior, and environmental performance toward energy saving, carbon emission reduction, and recycling. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(10), 5380 .
- Valipour, F., Farrokhan, F., (2019), "The Effect of Environmental Education on Environmental Awareness, Attitude and Behavior in Secondary High School Girls (Case Study: District 4 of Ahvaz) ", *Quarterly Journal of Environmental Science and Technology*, 21(1):213-225.
- Irlenbusch, B., & Saxler, D. J. (2019). The role of social information, market framing, and diffusion of responsibility as determinants of socially responsible behavior. *Journal of Behavioral and Experimental Economics*,
- Salimi M, Soltanhoseini M, Moosavi Z. (2013). Physical education and sport from Quran approach, recognition and purgation of the Iran's champion sport environment according to Quran's educations. *Journal of Cultural Studies in Sport*; (1): 1-21. (In Persian)
- Shirmohammadi M, Asgharizade E (2010). Purgation of professional ethics in consulter companies. *Journal of Ethics in Science and Technology*; 5 (1,2): 74-83. (In Persian)

- Khan BH, Smith HL. (2007). Student evaluation instrument for online programs. In: Khan BH, Ed. Flexible learning: Englewood claffs. NJ: Educational Technology Publications.
- Airaksinen T. (1998). Professional ethics. Encyclopedia of Applied Ethics; 3: 671-681.- Ghenaati R. (2009). Investigating the personal and social ethics. [MA thesis]. Ghazvin: Emam Khomeini University . (In Persian)
- Beikzad J, Sadeghi M, Ebrahimpoor D. (2012). Organizational criteria effect in staff's professional ethics improvement. Journal of Ethics in Science and Technology; 7 (2): 1-9. (In Persian)
- Shoorvarzi MR, Lotfi S. (2012). Investigating the correlation between organizational culture and professional ethics in financial unit of nongovernmental organizations. Cultural Management Journal; (15): 75-83. (In Persian).
- Amiri AN, Hemati M, Mobini M. (2010). Professional ethics, necessity for organization. Ethical Cognition Journal; (4): 137-159. (In Persian)
- Boxill J. (2003). The ethics of competition, sport ethics. 1st ed. USA: Black Well Publisher.
- Gunz HP, Gunz SP. (2006). Professional ethics in formal organizations. Book Series: Research in the Sociology of Organizations, Professional Service Firms.
- Soltanhoseini M, Salimi M, Ghasemi H, Torkian Valashani S. (2013). Using the AHP method to rank the professional ethics improving obstacles in sport media. Journal of Sport Management; 5 (3): 137-159. (In Persian)
- Vengopal, K. and mridula. K. (2007). Styles of learning and thinking, journal of the indian academy of applied psychology: 33 (1): 111-118.
- Hatefi, M. (2003). Evolution of management thought, *Tadbir Monthly Magazine*, 21(216) (in Persian)
- Tanjung, R. M., Zein, A., & Budianti, Y. (2022). The Influence of Concept Map Learning Strategies and Thinking Styles on Cultural History Islamic Students Madrasah Ibtidaiyah in Private. *Scaffolding: Jurnal Pendidikan Islam dan Multikulturalisme*, 4(1), 141-151. <https://doi.org/10.37680/scaffolding.v4i1.1243>
- Mason, H., Craven, A., & Fredericks, M. (2022). Psychological stamina and thinking style preferences among first-year university students. *Journal of Student Affairs in Africa*, 10(1), 109-123. <https://doi.org/10.24085/jsaa.v10i1.3626>
- Khalifaeva, O.A. Kolenkova, N.Y. Tyurina, I.Y & Fadina, A.G.(2020). The relationship of thinking styles and academic performance of students. *Obrazovanie i nauka*, Vol.22 (7), p.52-76. <https://scholar.google.com/scholar>.
- Chakroun, S., Ben Amar, A., & Ben Amar, A. (2022). Earnings management, financial performance and the moderating effect of corporate social responsibility: evidence from France. *Management Research Review*, 45(3), 331-362. <https://doi.org/10.1108/MRR-02-2021-0126>
- Wang, Q., Luo, X., Tu, R. , Xiao, T., & Hu, W. (2022). COVID-19 information overload and cyber aggression during the pandemic lockdown: The mediating role of depression/ anxiety and the moderating role of Confucian responsibility thinking. *International journal of environmental research and public health*, 19(3), 1540. <https://doi.org/10.3390/ijerph19031540>
- Cekaite, A. & Ekstrom, A. (2019). Emotion socialization in teacher-child interaction: teachers' responses to children's negative emotions. *Frontiers in psychology*, 10, 1546.
- Manzano-Sánchez, D. Gómez-Marmol, A. Jiménez-Parra, JF. Gil Bohórquez, I. Valero-Valenzuela, A.Sudzina, F.(2021). Motivational profiles and their relationship with responsibility, school social climate and resilience in high school students. *PloS one*, Vol.16 (8), p.1-11. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0256293>
- Buendía, Á. G., Martínez, B. J. S. A., Izquierdo, M. I. C., & Mármol, A. G. (2022). Effects of a hybrid teaching model (SEM+TGfU) and the model of personal and social responsibility on

- sportsmanship and enjoyment in 4 Secondary and 1Baccalaureate students. *Retos: nuevas tendencias en educación física, deporte y recreación*, (43), 550-559. <file:///C:/Users/Ahura/Downloads/Dialnet>
- Mallen, C., Adams, L., Stevens, J., Thompson, L., (2010), "Environmental sustainability in sport facility management: A Delphi study", *European Sport Management Quarterly*, 10(3):367-89.
- Nedaie T, Alavi Kh. (2008). Ethics in sport from fair play game approach. *Journal of Language Researches*; 2 (38): 187-220. (In Persian)
- 3-Shah-Ali M, Rashid-Poor A, Kavooosi E, Etebarian AA. (2015). Professional ethics model in Iran organizations. *Urban Management Journal*; (39): 393-406. (In Persian)
- Deilami A, Azarbayejani M. (2000). Islamic ethics. 2nd ed. Qom: Spiritual Publications Office. (In Persian)
- Mesbahi M, Abaszade A. (2013). Systematic pattern for professional ethics in universities. *Journal of Existence Ethics*; 3 (10): 11-33. (In Persian).
- Bowden P. (2015). Ethics across the organizational spectrum. *Research in Ethical Issues in Organizations*; (14): 93-119.
- Qiu, Y., Shaukat, A., Tharyan, R., (2016), "Environmental and social disclosures: Link with corporate financial performance", *The British Accounting Review*, 48(1):102-16.
- Valipour, F., Farrokhian, F., (2019), "The Effect of Environmental Education on Environmental Awareness, Attitude and Behavior in Secondary High School Girls (Case Study: District 4 of Ahvaz) ", *Quarterly Journal of Environmental Science and Technology*, 21(1):213-225.
- Parishani, N., Jafari, E., Sharifian, F., Farhadian, M., (2018), "How to include environmental education titles in Iranian high school textbooks and prioritize neglected topics", *Environmental Education and Sustainable Development*, 7(1): 9-18.
- Pfahl, M., (2013), "The environmental awakening in sport", *The Solutions Journal*, 4(3):67
- Lin, JC., Su, SJ., (2019), "Environmental Education for Geoparks-Practices and Challenges", *In Geoparks of Taiwan*, 105-118.
- Naghipour, F., (2014), "Methods of environmental education for children, the first national conference on environment", farmers, Payame Noor University, Farmers.
- Jabbour, CJ., de Sousa Jabbour, AB., Govindan, K., Teixeira, AA., de Souza Freitas, WR., (2013), "Environmental management and operational performance in automotive companies in Brazil: the role of human resource management and lean manufacturing", *Journal of Cleaner Production*, 47:129-40
- Mergler A.(b), Spencer F. M. and Patton W. A. (2007). "Relationships Between Personal Responsibility, Emotional Inteligence and Self Steem in Adolescents and Young Adults", *The Australian Educational and Developmental Psychologist*, Vol.24, No.1, p: 5-18